

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 11. do 20. avgusta 2015

Povzetek

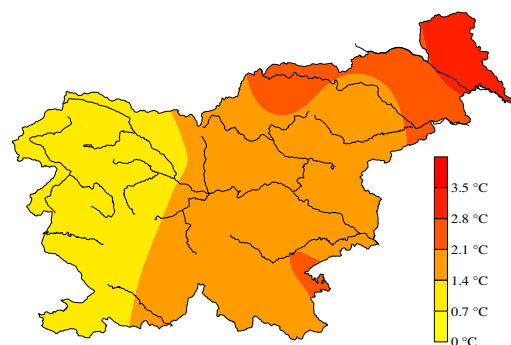
Prvo polovico dekadne je prevladovalo izjemno vroče vreme, ki je kmetijskim rastlinam povzročalo močan vročinski in sušni stres. V drugi polovici dekadne je prehod deževne fronte prinesel osvežitev in dež. V večjem delu Slovenije je dobro namočilo površinski sloj tal, le na severovzhodu države je padlo premalo dežja za normalno vodno preskrbo kmetijskih rastlin. Razmere so se začasno izboljšale tudi na obalnem območju, kjer pa je primanjkljaj vode za celo vegetacijsko obdobje še vedno zelo velik.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Prvih pet dni dekadne je še vztrajal vročinski val z najvišjimi temperaturami zraka več stopinj nad 30 °C. Le v severnem hribovitem delu Slovenije je bila vročina nekoliko znosnejša. Povprečna dekadna temperatura zraka je bila povsod po Sloveniji nad običajnimi vrednostmi. Na Goriškem so najvišje temperature zraka segle do 37 °C, v osrednji Sloveniji do 35 °C, na severovzhodu države do skoraj 36 °C. Petnajstega avgusta je Slovenijo prešla deževna fronta. Ohladilo se je. Do konca dekadne je nato prevladovalo spremenljivo vreme s pogostimi plohami in nevihtami. Število deževnih dni se je povzpelo na 6, le na novomeškem, na severovzhodu in na Obali za dan ali dva manj. Največ dežja, med 50 in 70 mm, je padlo na območjih jugovzhodne Slovenije in na Notranjskem. Lokalno je na Dolenjskem, Goričkem in Gorenjskem padlo celo več kot 100 mm. V večjem delu osrednje Slovenije je bilo padavin med 40 in 70 mm, razlike pa so bile velike že na majhnih območjih. Od 20 do 30 mm dežja so namerili v severnem delu Slovenije, na Koroškem, ponekod na Gorenjskem in mestoma tudi na Štajerskem. Tudi na Obali in v Slovenski Istri, kjer je bila v letošnjem poletju količina padavin izjemno nizka, so namerili okoli 30 mm dežja. Najmanj je deževalo na območju Lendave in Murske Sobote, pod 20 mm. Razen v severnem in severovzhodnem delu Slovenije so bile padavine povsod drugod nad dolgoletnim povprečjem. Zaradi prevladujoče oblačnosti v drugi polovici dekadne je osončenje ostalo pod dolgoletnim povprečjem. Najbolj osončena sta bila jugozahod in severovzhod države z nekaj več kot 70 sončnimi urami, drugod je bilo sonca za okoli 10 ur manj.

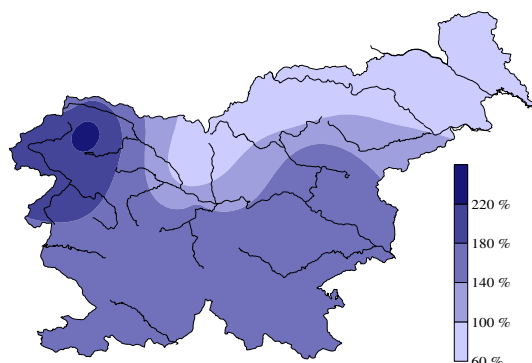
Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T, °C) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Tpovp	Tmax	Tmin
Bilje	22,8	37,3	16,1
Portorož let.	23,3	35,2	16,0
Ljubljana	22,0	35,0	15,2
Novo mesto	21,9	34,3	15,9
Celje	20,8	34,5	14,3
Maribor let.	21,4	34,4	14,9
Murska Sobota	22,6	35,7	15,0
Rateče	17,2	31,0	8,8
Slovenj Gradec	20,2	33,3	11,9

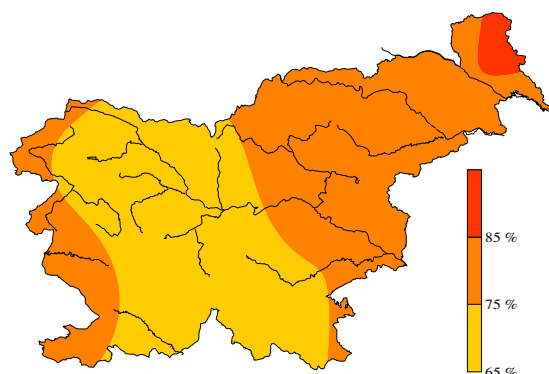
Dekadne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	43,8	4	6
Portorož let.	30,4	6	4
Ljubljana	49,5	4	6
Novo mesto	53,7	6	4
Celje	69,2	5	5
Maribor let.	27,9	4	6
Murska Sobota	18,7	5	4
Rateče	55,8	4	6
Slovenj Gradec	23,5	4	6

Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	76,7	12,7
Portorož let.	76,3	12,7
Ljubljana	60,9	11,0
Novo mesto	63,8	12,6
Celje	63,7	12,0
Maribor let.	70,9	12,9
Murska Sobota	74,1	13,0
Rateče	63,9	11,3
Slovenj Gradec	62,9	12,4

TEMPERATURA TAL

Ob izjemno visokih temperaturah zraka se je v prvi polovici dekadne močno segrel tudi površinski sloj tal. V globini 5 cm so najvišje izmerjene temperature presegle 34 °C, na Goriškem 37 °C, drugod po Sloveniji so bile le za nekaj stopinj nižje. V drugi polovici dekadne so padavine osvežile tla. Minimalne temperature so postopno padle na okoli 20 °C. V globini 10 cm so bile temperature tal za 2 do 3 °C nižje od temperatur izmerjenih v globini 5 cm. Tako kot so bile nadpovprečne dekadne temperature zraka, so tudi povprečne dekadne temperature tal za 1 do 3 °C presegle dolgoletno povprečje.

Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (Tt, °C)

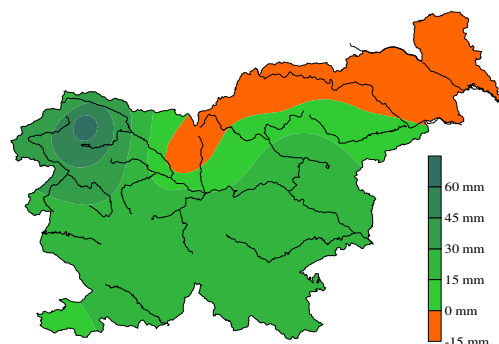
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	26,8	1,1	18,6	37,0	27,2	1,5	21,0	34,6
Portorož let.	25,9	0,9	19,4	33,2	26,2	1,0	20,8	30,2
Ljubljana	23,8	1,0	18,3	31,5	24,0	1,1	19,0	29,8
Celje	23,4	1,0	19,0	27,9	23,4	1,1	19,4	26,1
Maribor let.	25,0	2,2	19,3	33,5	25,1	2,3	20,5	30,1
Murska Sobota	25,0	2,6	19,2	34,5	25,1	2,7	20,0	30,8
Slovenj Gradec	22,1	0,6	18,9	24,7	22,1	0,8	19,3	24,0

VODNA BILANCA IN IZHLAPEVANJE

V severozahodni, osrednji in jugovzhodni Sloveniji je bila vodna bilanca pozitivna s presežki od 17 do okoli 25 mm, na celjskem območju so dosegli okrog 34 mm. Na obalnem območju ter na severovzhodu države, kjer je padlo precej manj padavin, pa so primanjkljaji vode segali od nekaj mm na slovenjegraškem in mariborskem območju, do 17 mm oziroma do 19 mm na Obali in na severovzhodu. Stanje vodne bilance je bilo na večini območij precej podobno običajnemu v tem času, slabše pa je bilo na severu in severovzhodu države.

Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB, mm), evapotranspiracije (ET₀, mm), število dni z ET₀ > 5 mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	VB	ET ₀	ET ₀ > 5 mm
Bilje	1,8	42,0	4
Portorož let.	-17,4	47,8	5
Ljubljana	16,9	32,6	0
Novo mesto	19,7	34,0	1
Celje	34,1	35,1	1
Maribor let.	-9,5	37,4	0
Murska Sobota	-19,2	37,9	3
Rateče	25,8	30,0	0
Slovenj Gradec	-4,1	27,6	0

STANJE RASTLIN

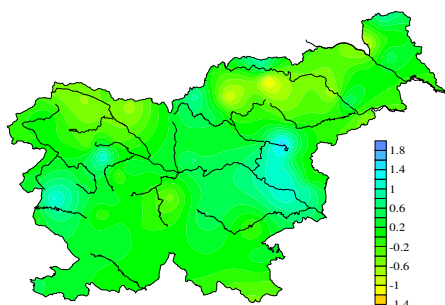
Vročinski in sušni stres sta ob ohladitvi in padavinah popustila. Dobro je namočilo vrhnji sloj tal v večjem delu osrednje in jugovzhodne Slovenije. Tudi na obalnem območju se je namočenost površinskega sloja tal po padavinah nekoliko izboljšala, vegetacijski vodni primanjkljaj (razlika med količino padavin in izhlapevanjem) pa še naprej ostaja velik, zelo blizu vrednostim ekstremne suše (466 mm). Na severovzhodu države pa je bilo padavin premalo, zato je voda v tleh še naprej rastlinam manj dostopna. Skoraj že na pragu meteorološke jeseni se je pričelo obdobje zorenja kmetijskih pridelkov. V večjem delu Slovenije koruza iz mlečne zrelosti že prehaja v voščeno zrelost. Na območjih, ki jih nista prizadela suša in vročina so koruzni posevki v dobrem stanju, na plitvih in peščenih tleh, še posebno ponekod v Vipavski dolini, ter na Obali in v Slovenski Istri, pa kažejo značilno sliko prizadetosti po suši in vročinskem stresu. Z vodo znova preskrbljen površinski sloj tal je bil ugoden tudi za sajenje jesenskih zelenjadnic na prosto in zlasti za strniščne setve. Hmeljarji začenjajo z obiranjem hmelja. V Primorskem vinorodnem okolju pa že potekajo priprave na trgatve. Visoke temperature zraka v prvi polovici avgusta so pospešile zorenje, zato bo trgatve nekoliko zgodnejša kot običajno. V drugi polovici prihodnje dekade pa obeti spet kažejo na suho in toplo vreme, kar bo ugodno za prve trgatve in zorenje pridelkov.

IZGLEDI ZA SUŠO

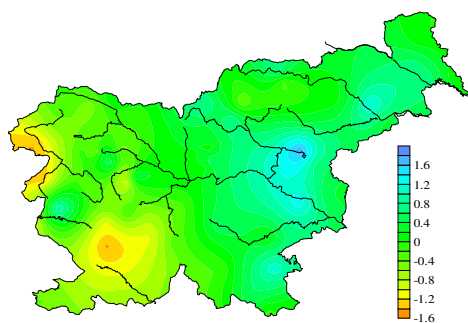
SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

Julijska slika indeksa SPI večinoma kaže na normalno stanje po vsej državi. SPI za trimesečno obdobje pa kaže na pomanjkanje padavin na skrajnem zahodnem robu Slovenije. Zmerno suhe razmere so bile v Soški dolini ter na Notranjskem, Krasu in v Slovenski Istri.

SPI1 (julij 2015)

SPI3 (maj 2015 – julij 2015)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %

PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 24. 8. 2015

SLOVENIJA	Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek
Vreme / Pojavi					
Megla / Nevihte					
Pojavi	dež	plohe			
Tmax [°C]	24	22	25	29	31
Tmin [°C]	14	17	15	14	15
Veter					
Hitrost vetra [km/h]	< 7	7 .. 18	7 .. 18	0	0

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:

<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/>
pod povezavami Vreme podrobneje /Modelska napoved/Verjetnostna napoved - 10 dni